ابو عبدالرحمن الكردي

حکومەتی هەرێمی کوردستان ـــ عیراق
وەزارەتی پەروەردە
بەڕێوەبەرایەتی گشتی پرۆگرام و چاپەمەنییەکان

ئەلفبێ

پۆلی یەکەمی بنەڕەتی

حکومەتی هەرێمی کوردستان- عێراق
وەزارەتی پەروەردە
بەڕێوەبەرایەتی گشتی پرۆگرام و چاپەمەنییەکان

ئەلفبێ

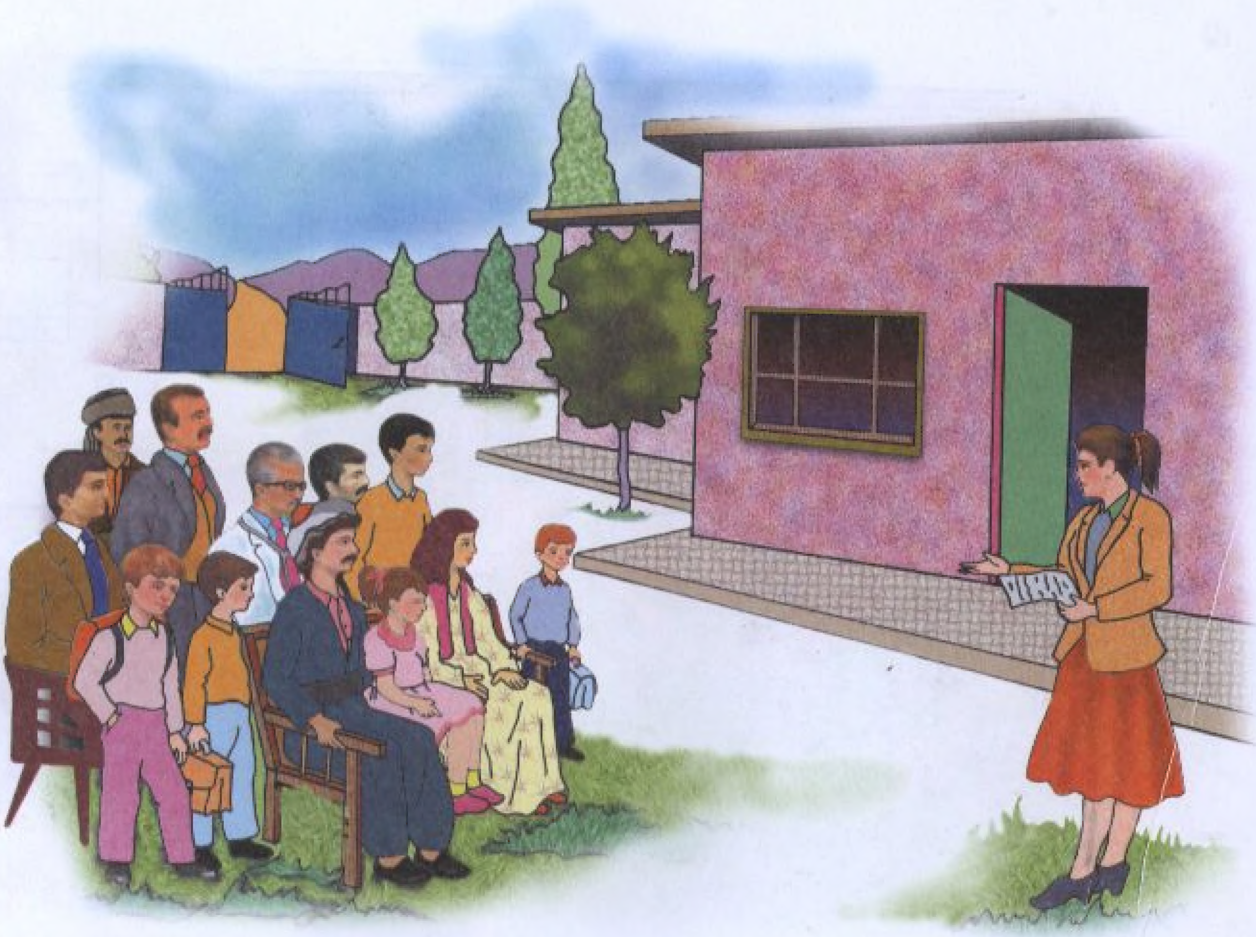
پۆلی یەکەمی بنەڕەتی

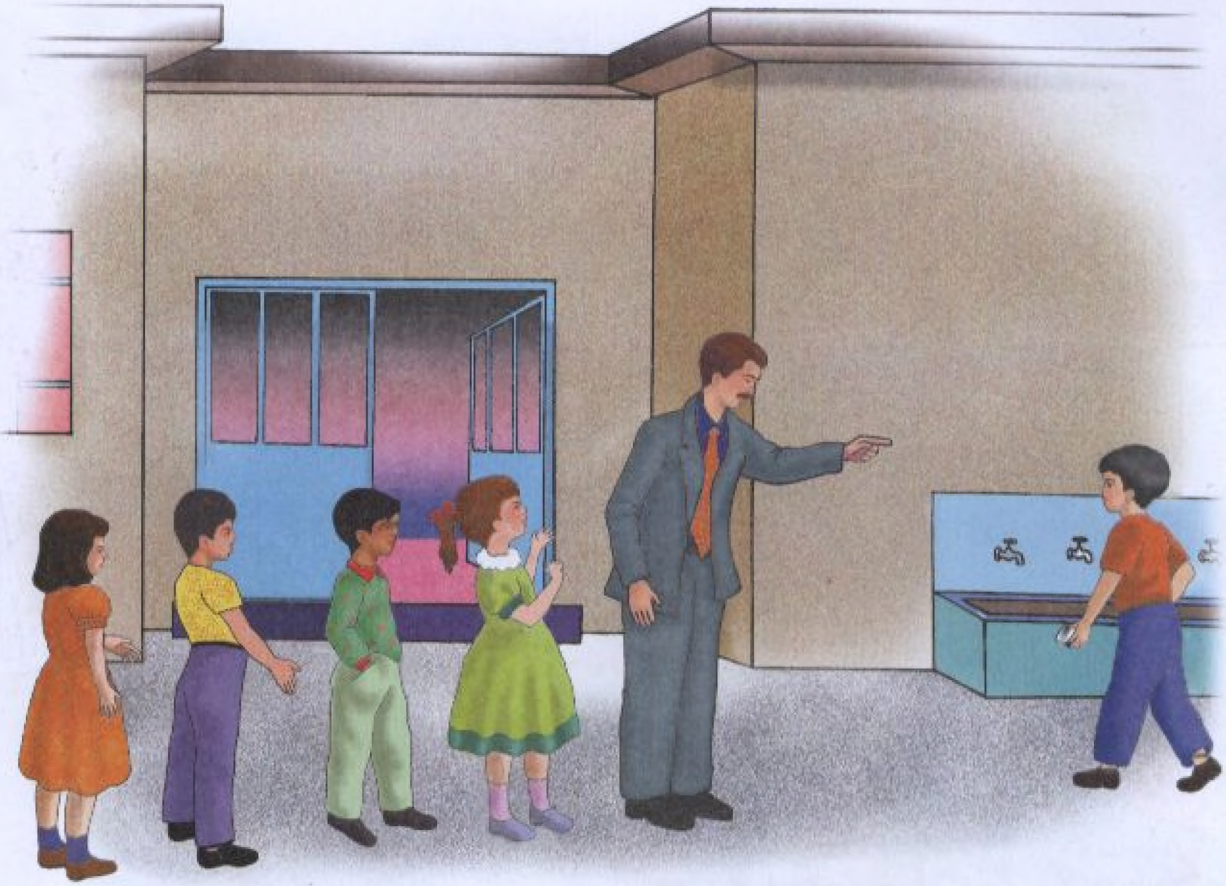
عەبدوڵڵا محەممەد ئەمین

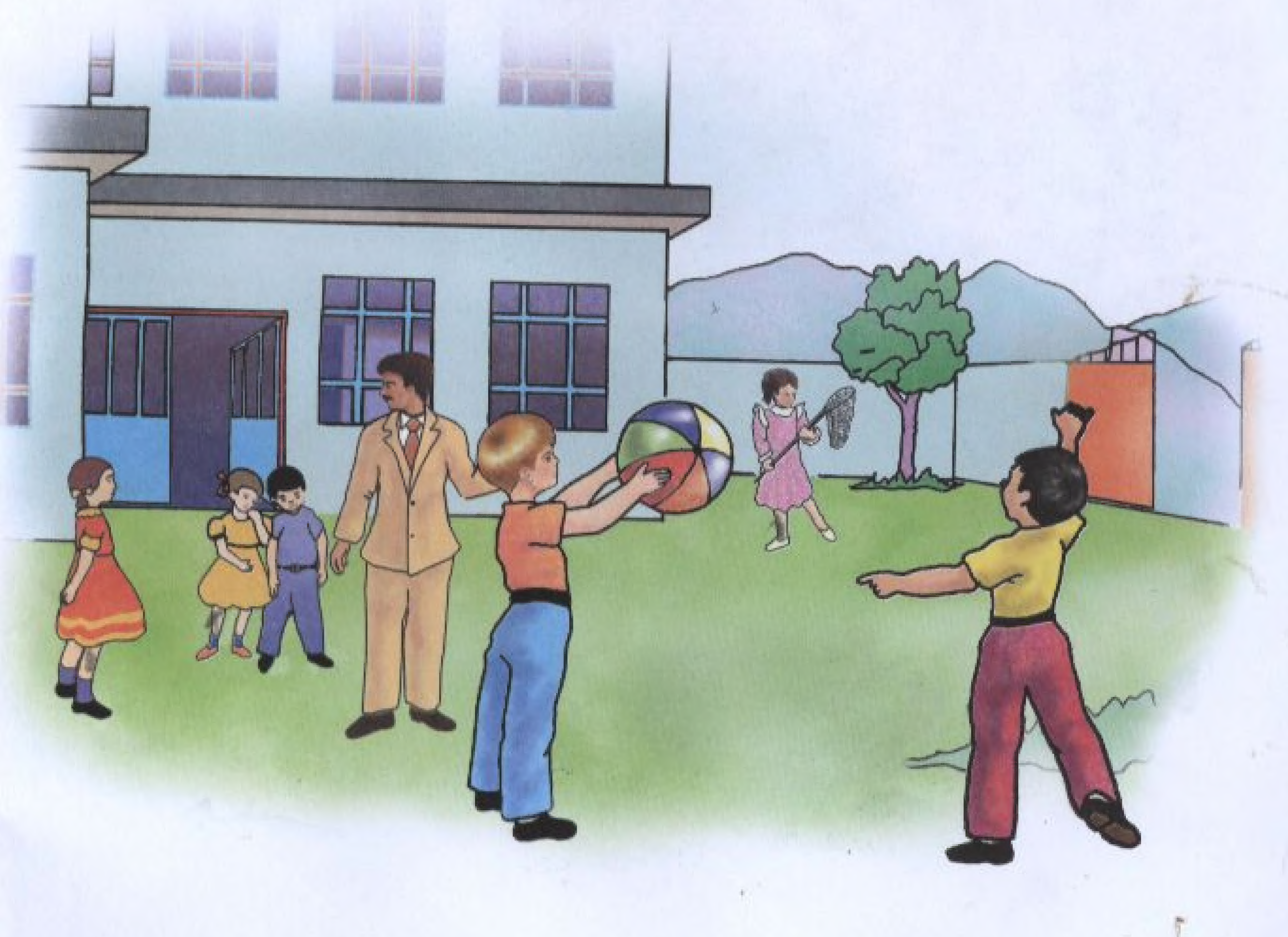
سەرپەشتی زانستی چاپ
سادق ئەحمەد عوسمان

٢٠٠٨زایینی ٢٧٠٨کوردی چاپی حەوتەم
چاپخانەی الاتحاد - لوبنان

كوردستان

پۆلی یەکەم

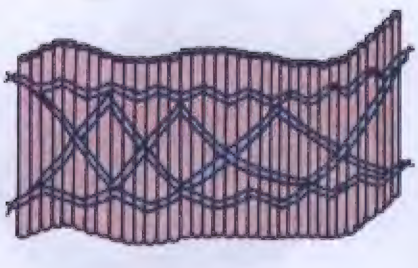

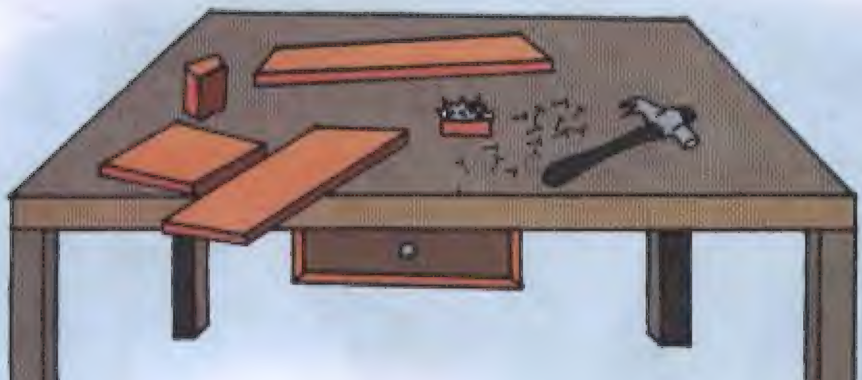

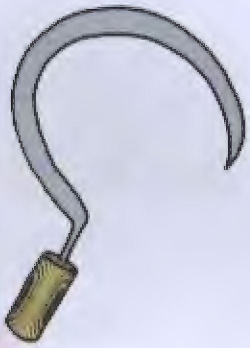

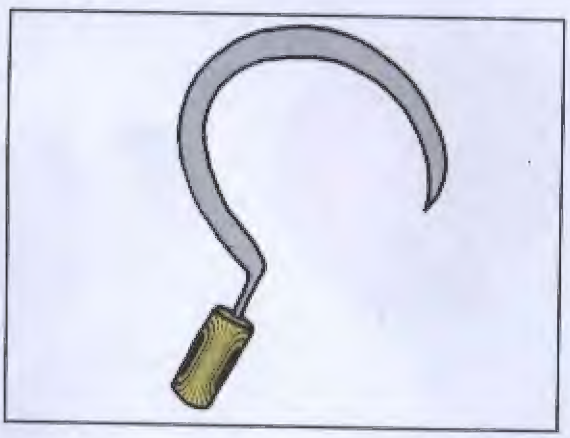

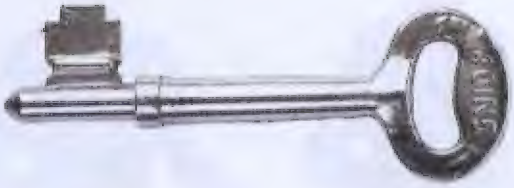

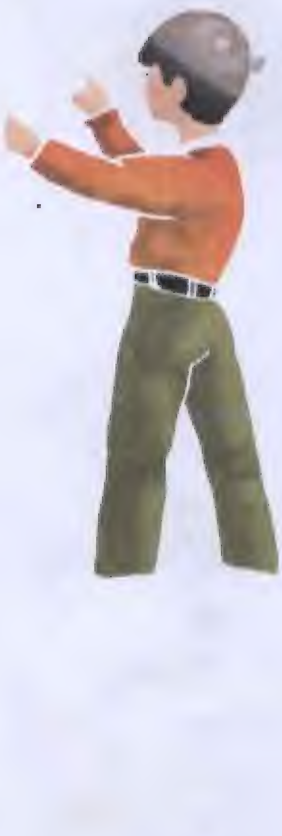

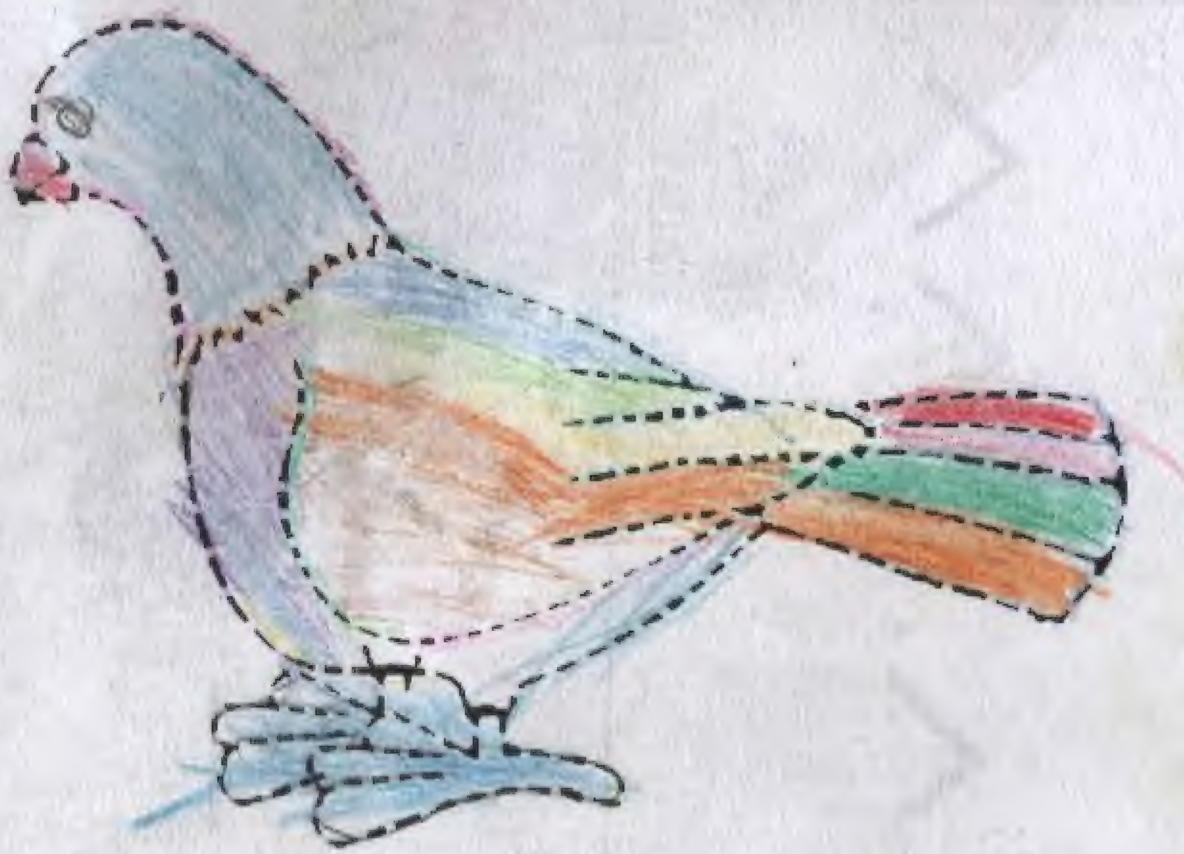

دار

دار. دار. دار.

دار. دار. دار.

دا ، ر

ر

دار.　　　　دارا.

دارا.　　　　دار.

دار.　　　　دارا.

ر ، ا ، د　　　　د

داو

دارا! وەرە:

داوە، داو.

وەرە دواوە

د، ە، و

و

دەوری

دارا وەرە.

دیاری وەرە.

دایە، دایە.

دەوری! دەوری!.

د، و، ی یـ

ی یـ

دوو

دارا دوو داری دی

دوو داری دوور.

دارا دوو داری دووری دی.

و ، ی یـ ، وو

وو

داس

دوو داس.

داسی سەردار.

داسی سوارە

داسی سەردارو سوارە.

ی یـ ، وو ، س سـ

س سـ

د

د

د

د

د

د

د

د

دۆ

دۆی سارد.

دۆی سارا، سارده.

سەردار وەره! دۆ، دۆی سارد.

وو، س سـ، ۆ

ۆ

سۆز

زریزەی زیو.

زریزەی زارا، زیوە.

زریزەی سۆز، زەردە.

وو ، ۆ ، ز

ز

زۆراب

بایز: زۆراب وەرە!

بۆرە بەدوای بابەوەیە.

زوو وەرە زوو!

وەرە بیبەرەوە!

ۆ، ز، ب ب

ب ب

دارا سەرباز زەرد

سەردار داس زریزە

برای سەروەر بابی

ز ب س

ئارد

ئەوە ئاردە.

ئاواز، ئەو ئاردە بدە بە دایە .

ئۆی ئۆی دایە!

ئەوە ئارد.

ز، ب بـ ، ئـ

ئـ

بەیان

ئادەی بەیان !

ئەو نانە بدە بە سازان.

نەورۆز ئادەی!

ئەو نانە بدە بە نەسرین.

ب بـ ، ئـ ، ن نـ

ن نـ

نازێ

بەیان: نازێ، نازێ! وەرە دەرێ،

ئەوە سازانە، ئەوە سازانە.

نازێ: ئێ ئێ بەیان.

سازان وەرە بۆ ئێرە.

ێ یـ

ئـ، ن نـ، ێ یـ

ئارام

ئەوە ئازادە دێ بۆ ئێرە.

ئارام مامی ئازادە.

ئەوە ئارامە، بادەم دەدا بە ئازاد.

بادەم بەری دارە.

ن نـ ، ێ یـ ، م مـ

م مـ

مەڕ

ئەو مەڕە، مەڕی ئارامە،

زۆر دەباڕێنێ.

ئارام بڕۆ بیبەرەوە.

ێ یـ ، م مـ ، ڕ

ڕ

مێوژ

مێوژ به سووده.

ئەژی مێوژ بده به ڕاژان.

ئەژی برای ڕاژانه.

ئەژی و ڕاژان ژیرن.

بژی ئەژی ... بژی ڕاژان.

م مـ ، ڕ ، ژ

ژ

ئاوات

ئاوات وتی: تەرزە بڕوانە، ئەوە تارایە،
تارا بۆ یارمەتی تۆ دێت.
تەرزە: بژی تارا.
ئاوات! مەڕۆ تا دێت.

ڕ، ژ، ت تـ

ت تـ

دارتاش

ئەوە شازادە .

شازاد دارتاشە.

شۆڕش: ڕۆژباش وەستا شازاد

شازاد : ژیانت باش شۆڕش ،

وەرە ژوورەوە دابنیشە!.

ش شـ

ژ ، ت تـ ، ش شـ

مەڕی ---- برای ---- مێوژ

ئاش ---- ئاوات ---- بەسوودە

ئەوە ______ ئارامە

مێوژ ______

شۆڕش باراش دەبات بۆ ______

ئەژی ______ ڕاژانە

ڕوناک

ڕوناک دان بە مریشک دەدات.

ئەو دوو کەوە کەوی کاوەن.

دەنووکی کەو سوورە.

کەوەکان شەڕ دەکەن.

کش کش کەوەکان شەڕ مەکەن.

ک کـ

ت تـ ، ش شـ ، ک کـ

تۆپ

ڕووناک به تۆپ یاری دەکات.

ڕووپاک تۆپێن دەکات.

پەری پەتپەتێن دەکات .

پێشڕەو یاری تۆپی پێ دەکات.

ش شـ ، ک ک ، پ پـ

پ پـ

سەگ

ئەو سەگە ڕەشە.

ئەوە سەگی گۆرانە.

گۆران شوانە.

سەگی شوان پاسی ڕان دەکات.

سەگی گاوانیش پاس دەکات.

گ گـ

ک کـ ، پ پـ ، گ گـ

شەپۆل

شەپۆل و گۆران سەیری مەل دەکەن.

مەلەکان دوو پۆلن.

پۆلێک سپی و پۆلێک ڕەشن.

گەلاوێژ دان بە مەل دەدات.

تەلار ئازاری مەل نادات.

پ پـ ، گ گـ ، ل لـ

ل لـ

سـ : سەگ ، ،

کـ : کەو ، ،

پـ : پۆل ، ،

گـ : گۆران ، ،

شـ :شەپۆل ، ،

مـ : مەل ، ،

ز : زەرد ، ،

دەف

دەنگ دێت ، دەنگی دەف دێت.

گۆران دەف لێدەدات .

گۆرانی فارسیش دەزانێت .

تریفە کفتە تێدەکات.

بە دەنگی دەفەکە مەلەکان دەفڕن.

گ گ ، ل ل ، ف ف

ف ف

هاژە

ئەوە هێلکەی مریشکە.

مریشک لەکولانەدا هێلکە دەکات.

هەوار هێلکە بۆ هاژە دەکڕێت.

فەرهاد هێلکە دەفرۆشێت.

ه

ل ـل ، ف فـ ، هـ

شەماڵ

شەماڵ شاڵی لە بەردایە.

شاهۆ کڵاشی لە پێدایە.

شەماڵ شمشاڵ لێدەدات.

هەڵاڵە گەڵامێو لێدەکاتەوە.

منداڵان هەڵدەپەڕن.

هێژا گۆرانی دەڵێت.

ڵ ڵ

ف ف ، ە ، ڵ ڵ

ئەوە کێیە؟ ....

.... ئەوە کێیە

ئەوە کێیە؟ ....

.... ئەوە کێیە

ئەوە کێیە؟ ....

.... ئەوە کێیە

بۆق

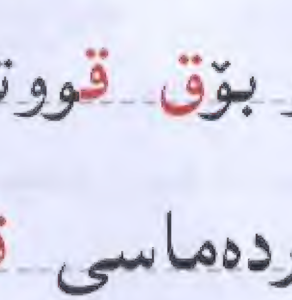
هەڵاڵە وتی: شەماڵ! شەماڵ! سەیری ئەو بۆقە بکە.

شەماڵ وتی: ئای هەڵاڵە ئەوە قیرەی ئەوە!

دەزانیت لەقلەق مار و بۆق قووتدەدات .

ئەی دەزانیت قازیش وردەماسی قووتدەدات !.

ه، ڵ ڵـ ، ق قـ

ق قـ

ساج

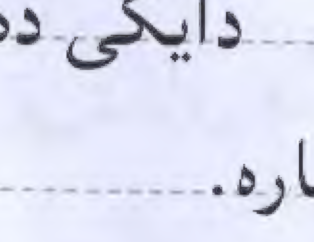
دایکی ڕەنجە نانی ساج دەکات.

ڕەنجە بەجام ئاو بە دایکی دەدات.

باوکی ڕەنجە جووتیارە.

جاران جووتیار بەگا جووتی دەکرد.

ئێستا جووتیار بە تراکتۆر زەوی دەکێڵێت.

ج جـ

ڵ ڵـ ، ق قـ ، ج جـ

سۆلاڤ

ئەوە ماڵی سۆلاڤە.

دلۆڤان و سۆلاڤ لەبەر دەرگان

شڤان برای دلۆڤان و سۆلاڤە.

شڤان گۆڤاری مافی منداڵی بەدەستەوەیە.

سۆلاڤ هاوینە هەواریشە.

ق ڤ ، ج چ ، ڤ ڤ

ڤ ڤ

قەرەداغ

جاران بە قەرەداغیان دەوت زەردیاوا.

ماڵی هەڤاڵ لە قەرەداغە.

هەڤاڵ بە ئەسپ غارغارێن دەکات.

غارغارێن لەش بەهێز دەکات.

ج جـ ، ڤ ڤـ ، غ غـ

غ غـ

ورچ

هەڤاڵ دەڵێت : چاوان سەیری ئەو ورچە بکە،

چۆن لەسەر یەک قاچ وەستاوە.

چاوان کچی چاکبە وەرە با بچین،

بۆ سەیری مام ورچ .

هەرچی کوڕ و کچە دەورەیانداوە.

ڤ ڤـ ، غ غـ ، چ چـ

چ چـ

ئەوە چییە ؟

ئەوە کێیە ؟

ئەوە چییە ؟

ئەوە چییە ؟

ئەوە چییە ؟

ئەوە چییە ؟

ئەوە چییە ؟

ئەوە چییە ؟

ئەوە چییە ؟

ئەوە کێیە ؟

بەرخ

بەرخ شیر دەخوات.

بەرخەکە لە باخەکەدا گیا دەخوات.

ئای لەو بەرخە چەند خاوێنە!

باڵندەی ناو باخەکە دەخوێنن.

ئای دەنگیان چەند خۆشە!.

غ غـ ، چ چـ ، خ خـ

خ خـ

قانیع

ڕۆژێکی هەینی عەزیز و عارف و قانیع

لەژێر دارێکدا یارییان دەکرد.

قانیع وتی: بەرخ دەباعێنێت.

باع باع باع

عەزیز وتی : مەڕ دەماعێنێت.

ماع ماع ماع

عارف وتی: بەڕاستی بەرخ و مەڕی چاکن !.

ع عـ

چ چـ ، خ خـ ، ع عـ

مزراح

ڕێحان و فەتاح خوشک و بران.

فەتاح حەز لە مزراحێن دەکات.

لەگەڵ ڕێحان دیلانێ دەکات.

فەتاح حەز لە خۆشتن دەکات.

هەموو ڕۆژێـک خۆی دەشوات.

خ خـ ، ع عـ ، ح حـ

ح حـ

عارف چی دەڵێت؟

قانیع چی دەڵێت؟

عەزیز چی دەڵێت؟

ئەو کوڕە چی دەکات؟

ئەوە چییە؟

ڕۆژەکانی حەفتە

حەفتە حەوت ڕۆژە

ڕۆژەکانی حەفتە ئەمانەن :

شەممە ، یەکشەممە ، دووشەممە

سێشەممە ، چوارشەممە ، پێنجشەممە ، هەینی

شەممە یەکەم ڕۆژی حەفتەیە.

هەینی ، دوا ڕۆژی حەفتەیە و پشووە.

مانگەکانی ساڵ

ساڵێک دوازدە مانگە.

ناوی مانگەکان ئەمانەن:

خاکەلێو (نەورۆز)، بانەمەڕ (گوڵان)، جۆزەردان

پووشپەڕ، خەرمانان، گەلاوێژ

ڕەزبەر، خەزەلوەر، سەرماوەز

بەفرانبار، ڕێبەندان، ڕەشەمێ

وەرزەکانی ساڵ

ساڵێک چوار وەرزە:
بەهار ، هاوین ، پاییز ، زستان
هەر وەرزێکیش سێ مانگە.

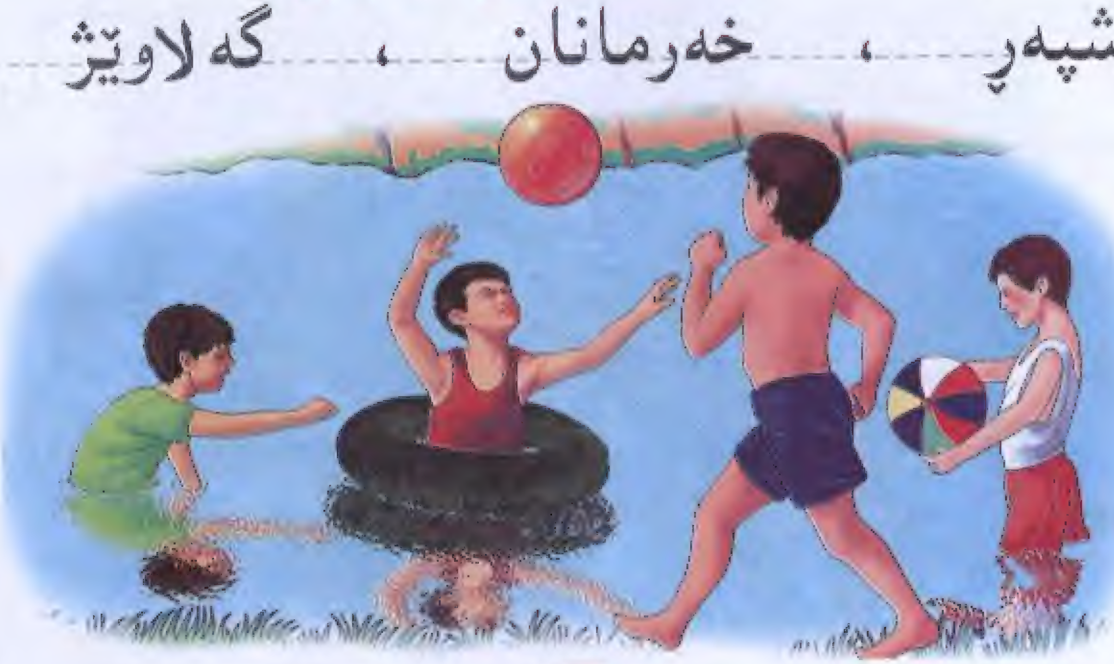
مانگەکانی بەهار

خاکەلێو (نەورۆز)، بانەمەڕ (گوڵان)، جۆزەردان

مانگەکانی هاوین

پووشپەڕ ، خەرمانان ، گەلاوێژ

مانگەکانی پاییز

ڕەزبەر ، خەزەڵوەر ، سەرماوەز

مانگەکانی زستان

بەفرانبار ، ڕێبەندان ، ڕەشەمێ

جەژنی نەورۆز

بەیەکەم ڕۆژی ساڵی نوێ دەڵێن : نەورۆز.
نەورۆز یەکەم ڕۆژی وەرزی بەهارە.
لەجەژنی نەورۆزدا، جەژنە پیرۆزە لەیەکتر دەکەین.
بەرگی پاکوخاوێن لەبەر دەکەین،دەچینە سەیران،
هەڵدەپەڕین، گۆرانی دەڵێین، ئێوارەی نەورۆز
لەسەر لوتکەی چیاکان ئاگر دەکەینەوە و
سروودی : ئەمڕۆژی ساڵی تازەیە نەورۆزە
هاتەوە دەڵێین.

مامۆستا

سوپاس بۆ مامۆستای ڕابەر کەفێری خوێندن و نووسینی کردین، مامۆستا فێری کردین کە :

- نیشتمان و نەتەوەمان خۆشبووێت،
- ڕێز لە مامۆستاو هەڤاڵەکانمان بگرین،
- یارمەتی هاوڕێ و برادەرە کانمانن بدەین؛
- پاکو خاوێن بین تا نەخۆش نەکەوین.

نیشتمان

نیشتمانی ئێمە کوردستانە، کوردستان
سۆمای چاومانە:

کوردستان، کوردستان
نیشتمانی جوان

هەربژی بەشادی
سەربەستی و ئازادی

هەربژی هەربژی هەربژی

چالاکی (١)

شەممە ، .... ، دووشەممە ، سێشەممە

هەینی دوارۆژی .... وپشووە.

ساڵێـک چەند مانگە؟

خاکە لێو ، .... ، جۆزەردان ، پووشپەڕ.

مامۆستام خۆشدەوێت ، چونکە فێری کردین

کە .... خۆشبوێت و فێری خوێندنەوەو

.... کردین.

چالاکی (٢)

بۆچی کوردستانت خۆشدەوێت ؟

چونکە ________ ئێمەیە .

ساڵێـک چوار وەرزە ئەمانەن :

هاوین، ________، ________، ________.

بەفر لەوەرزی ________ دەبارێت .

هەر وەرزێـک ________ مانگە

هەر ساڵێکیش ________ وەرزە .

- ئەم وشانە بەجوانی بنووسەرەوە :

بقیرێنێت ، لەقلەق ، بچین .

خشتەی وانەکانی هەفتە

ژمارەی سپاردن (١١٢٥) ساڵی ٢٠٠٨

تیراژ(٩٣٠٠٠) دانە

نرخ (٥٠٠) دینار

٢٧٠٨ کوردی- ٢٠٠٨ زایینی- ١٤٢٩ کۆچی

چاپی حەوتەم

چاپخانەی الاتحاد - لوبنان